

OBEC ŽAKAROVCE



VÝROČNÁ SPRÁVA

Obce Žakarovce za účtovné obdobie roku 2022

MÁJ 2023

VÝROČNÁ SPRÁVA

Obce Žakarovce za účtovné obdobie roku 2022

Základná charakteristika

Názov: Obec Žakarovce
Adresa sídla: Žakarovce 335, Žakarovce 055 71
IČO: 00329801
Právna forma: 801 – Obec (Obecný úrad)
Dátum vzniku: 01.01.1991

Obec ako samostatný územný samosprávny a správny celok sa riadi zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov a Ústavou SR.

Obec Žakarovce je samostatný samosprávny územný celok Slovenskej republiky, združujúci občanov s trvalým pobytom a subjekty sídliace, alebo vykonávajúce svoju činnosť na území obce. Obec je právnickou osobou. Hospodári s vlastným majetkom a svojimi majetkovými právami. Jeho základnou úlohou je starostlivosť o všestranný rozvoj jeho územia a o potreby jeho obyvateľov.

Právomoci a kompetencie samosprávy upravuje zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.

Orgánmi obce sú starosta obce a obecné zastupiteľstvo, ktorí sú volení na 4 - ročné volebné obdobie. Obecné zastupiteľstvo tvorí 7 poslancov.

Starosta obce je najvyšším výkonným orgánom obce a štatutárnym orgánom obce v majetkovo-právnych vzťahoch a pracovnoprávnych vzťahoch zamestnancov obce, v administratívno-právnych vzťahoch je správnym orgánom. V roku 2022 vykonával funkciu starostu obce Ing. Štefan Tulipán. Zástupcom starostu obce je Ing. Peter Kanuščák.

Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce. Obecný úrad zabezpečoval organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce.

Funkciu kontrolórky obce v roku 2022 vykonávala Ing. Monika Lorincová.

Demografické údaje:

Obyvateľom obce je občan, ktorý je v ňom prihlásený na trvalý pobyt. Obyvateľ obce sa zúčastňuje na samospráve obce, podieľa na rozvoji a zveľaďovaní obce a poskytuje pomoc jeho orgánom.

K 31.12.2022 žije v obci 661 obyvateľov.

Hustota obyvateľstva: 81,11 obyvateľov na km²

Národnostné zloženie obyvateľstva Žakaroviec podľa sčítania obyvateľov v roku 2021:

Slováci: 96 %

Neudané: 4 % obyvateľov

Tieto výsledky sú však mierne skreslené, nakoľko obyvatelia rómskej národnosti majú tendenciu hlásiť sa (z rôznych dôvodov) k národnosti slovenskej. Podľa kvalifikovaného odhadu publikovaného v Atlase rómskych komunít (2019) žilo v obci Žakarovce v čase výskumu z celkového počtu 691 obyvateľov 11 %-20% Rómov.

Geografické údaje:

Žakarovce ležia v severovýchodnej časti Slovenského rudohoria. Obec leží v priečnej doline, vychádzajúcej z údolia rieky Hnilca, po oboch brehoch Žakarovského potoka.

Nadmorská výška: 533 m n. m.

Súradnice: 48°52'40"S 20°55'30"V

Rozloha: 8,62 km² (862 ha)

Vodný tok: žakarovský potok

História obce:

Žakarovce sú významná banícka obec s bohatou históriou. V písomných prameňoch sa objavuje pod týmito názvami: 1336 – villa Zakeri, 1368 – villa Zakary, 1374 – villa Sakary, 1390 – Sakar, 1477 – Sakaar, 1773 – Zekarowce, 1808 – Žakarovce, maďarsky Zsakaróc, alebo Zákarfalu.

Prvá písomná zmienka sa nachádza v listine z 18. novembra 1336. Zo znenia uvedenej listiny vyplýva, že dedina existovala už dlhšiu dobu. Vznikla na území, ktoré od roku 1282 patrilo rodu pánov z Jakloviec. Určitý podiel majetkov (vrátane Perengarovej kúrie) v dedine vlastnil pred rokom 1330 aj gelnický richtár Perenger a po ňom gelnický prisažný Petermann, zvaný *Bozegeyst*. Rodové majetky pánov z Jakloviec boli v roku 1282 oddelené z pôvodného gelnického chotára. Gelnickí mešťania si preto robili nároky na tieto majetky, respektíve dediny ležiace na nich. Medzi týmito dedinami sa v listinách z rokov 1368 a 1374 uvádzajú aj Žakarovce. Niekedy pred rokom 1390 sa Žakarovce, pravdepodobne kúpou, dostali do rúk Pavla a Mikuláša z richnavskej vetvy Perényiovcov, ktorí ich začlenili do majetkov richnavského hradného panstva.

Žakarovce vznikli ako banícka obec na území Gelnice. Vznik baníctva v tejto oblasti treba hľadať už v 14. – 15. storočí. O prvých písomných záznamoch týkajúcich sa žakarovského baníctva sa zmieňuje Maderspach, podľa ktorého už v r. 1546 boli spísané banské majetky. Z listiny z r. 1574 sa dozvedáme, že gelnickí baníci na Klippbergu ťažili ortuťové rudy, a to zrejme rumelku, ktorá sa vyskytovala v železnom klobúku žakarovskej Hrubej žily.

Železorudné a medené bane boli v obci už v XVI. storočí, v roku 1872 ich získala Těšínsko-třinecká železiarska spoločnosť Albrechta Habsburského. Za Slovenského štátu podnik na území Slovenska mal názov Banská huť, banská a hutná spol., zastupiteľstvo v Bratislave. Okrem Banskej a hutnej spoločnosti vlastnili bane v tejto oblasti aj iné podniky. Už pred znárodnením boli ložiskové zásoby v Žakarovciach vyčerpané a postupne boli zapojené do ťažby menšie vedľajšie ložiská a revír Grellenseifen.

Počas II. svetovej vojny sa veľa obyvateľov zapojilo do partizánskeho hnutia a SNP. Obec bola vyznamenaná Radom SNP I. triedy.

Žakarovce patrili do gelnického okresu v Spišskej župe. Podliehali obvodnému notárovi, daňovému úradu, okresnému súdu a matričnému úradu v Gelnici, súdnej stolici v Levoči.

Najbližšia žandárska stanica bola v Gelnici, najbližšia železničná stanica, železničná telegrafná stanica a poštový úrad bol v Máriahute.

Obyvatelia hovorili väčšinou po slovensky a potom po nemecky. Bol tu rímskokatolícky farský úrad.

Erb obce



V červenom poli nad modrým trojvrstvým dve skrížené biele /strieborné/ kladivá so žltými /zlatými/ násadami a po oboch okrajoch jedna biela /strieborná/ ružička.

Štít: **Španielsky**

Podkladom pre vyhotovenie návrhu bola obecná pečať, pochádzajúca zo 17. storočia. Odtlačok typára je uložený v krajinskom archíve v Budapešti a u nás ho popísal J. Novák vo svojej práci Slovenské mestské a obecné erby /Bratislava 1973, s. 395/. Na pečati sú ako obecné znamenie vyobrazené nad trojvrším skrížené banícke kladivá, po oboch bokoch sprevádzané dvoma ružičkami.

Vzhľadom na starobylosť, ako aj autenticnosť tohto symbolu odporúčame, aby obec v súčasnosti, pri tvorbe vlastného erbu, vychádzala zo svojho pôvodného obecného znamenia.

Vyfarbenie erbu bolo zvolené tak, aby zodpovedalo základnému heraldickému pravidlu pre používanie farieb a kovov, ako aj požiadavkám na jasnosť a zrozumiteľnosť erbového znamenia. Z návrhu bol použitý španielsky štít, v obecnej a mestskej heraldike najviac rozšírený.

Zariadenia Obce Žakarovce bez právnej subjektivity

Obec Žakarovce zastrešuje nasledovné zariadenia:

- obecný úrad
- materská škola vrátane školskej jedálne

Obec v uplynulom roku mala majetkovú účasť v týchto spoločnostiach:

Podtatranská vodárenská spoločnosť, a. s. - 0,21 % (3 415 akcií)

Iné

Počet pracovníkov k 31.12.2022 - 12

z toho:

OcÚ	5
MŠ	3
ŠJ	2
aktivačná činnosť	1
CHP	1

Základné priority roka 2022

K prioritám roka 2022 patrila rekonštrukcia schodov a verejného priestranstva pred Kultúrnym domom v Žakarovciach.

Kultúrne a športové podujatia

V roku 2022 obec organizovala oslavu Dňa detí. Bol zorganizovaný 6. ročník súťaže „Žakarovská haluška“. Starších spoluobčanov si obec uctila na posedení pri príležitosti mesiaca úcty k starším. Na počesť rodáčky Janky Guzovej obec organizovala folklórne slávnosti –Žakarovské folklórne slávnosti *Janky Guzovej*.

Vývoj situácie za účtovné obdobie

Ukazovateľ v €	K 1.1.2022	K 31.12.2022	Index
Aktíva			
- Neobežný majetok	560 301,02	615 416,90	1,10
- Obežný majetok	60 397,07	31 715,29	0,53
- Časové rozlíšenie	1 064,79	1 066,95	1,00
Aktíva celkom	621 762,88	648 199,14	1,04
Pasíva			
-Vlastné imanie	457 226,89	458 870,92	1,00
- Závazky	51 024,05	41 366,72	0,81
- Časové rozlíšenie	113 511,94	147 961,50	1,30
Pasíva celkom	621 762,88	648 199,14	1,04
Výsledok hospodárenia	2 492,61	1 644,03	0,66

Pohľadávky obce

Druh pohľadávky v EUR	Rok 2021	Rok 2022
Krátkodobé	5 785,51	8 221,49
Dlhodobé	0	0
Pohľadávky celkom	5 785,51	8 221,49

Závazky obce

Druh záväzku v EUR	Rok 2021	Rok 2022
Krátkodobé záväzky	25 688,71	24 573,96
Dlhodobé záväzky	740,34	967,13
Bankové úvery	0	0
Rezervy	0	0
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	0	0
S p o l u	26 429,05	25 541,09

Rozpočet obce a čerpanie

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce v príslušnom rozpočtovom roku je rozpočet obce, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce. Rozpočet bol zostavený na obdobie rokov 2022-2024. Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom.

Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom, žijúcim na tomto území, vyplývajúce pre nich zo zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, ako aj zo zmlúv.

Rozpočet obce zahŕňa aj finančné vzťahy štátu k rozpočtom miest a obcí - podiely na daniach v správe štátu, dotácie na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy, ďalšie dotácie v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok.

Rozpočet obce Žakarovce na rok 2022 bol schválený 15.03.2022 uznesením OcZ č. 05/2022. Bežný rozpočet bol schválený v príjmoch vo výške 312 097 € a vo výdavkoch vo výške 337 706 €. Kapitálový rozpočet bol schválený v príjmovej časti vo výške 0 € a vo výdavkovej časti vo výške 23 000 €. Finančné operácie predstavovali plánované príjmy vo výške 48 609 € a plánované výdavky vo výške 0 €. Celková čiastka v príjmovej časti rozpočtu predstavovala 360 706 € a vo výdavkovej časti rozpočtu taktiež 360 706 €.

V priebehu roka bol rozpočet obce upravený:

1. rozpočtovým opatrením č. 1, ktoré bolo schválené OcZ v Žakarovciach dňa 11.10.2022 uznesením č. 37/2022
2. rozpočtovým opatrením č. 2, ktoré bolo vzaté na vedomie OcZ v Žakarovciach dňa 13.12.2022 uznesením č. 14/2022
3. rozpočtovým opatrením č. 3, ktoré bolo schválené OcZ v Žakarovciach dňa 13.12.2022 uznesením č. 15/2022

BEŽNÝ ROZPOČET	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Percento čerpania
Bežné príjmy celkom	312 097	330 539	331 755	100,37
Bežné výdavky celkom	337 706	331 528	323 647	97,62
Hospodárenie obce : prebytok +, resp. schodok -	-25 609	- 989	8 108	
KAPITÁLOVÝ ROZPOČET	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Percento čerpania
Kapitálové príjmy celkom	0	0	0	0
Kapitálové výdavky celkom	23 000	35 535	35 537	100,01
Hospodárenie obce : prebytok +, resp. schodok -	- 23 000	- 35 535	- 35 537	
FINANČNÉ OPERÁCIE	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Percento čerpania
Príjmové finančné operácie	48 609	48 658	48 658	100,00
Výdavkové finančné operácie	0	0	0	100,00
Hospodárenie obce : prebytok +, resp. schodok -	48 609	48 658	48 658	
SUMÁR ROZPOČTU	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie upravené	Percento čerpania
Príjmy celkom	360 706	379 197	380 413	100,32
Výdavky celkom	360 706	367 063	359 184	97,85
Hospodárenie obce : prebytok +, resp. schodok -	0	12 134	21 229	

Vybrané ukazovatele hospodárenia obce 2022

Ukazovateľ	Rok 2022 rozpočet /údaje v EUR/	Rok 2022 skutočnosť /údaje v EUR/
BEŽNÉ PRÍJMY	312 097	331 756
Daňové príjmy	272 862	284 098
Nedaňové príjmy	16 310	19 043
Granty a transfery	22 925	28 615
KAPITÁLOVÉ PRÍJMY	0	0
Nedaňové príjmy	0	0
Granty a transfery	0	0
Príjmy celkom	312 097	331 756
FINANČNÉ OPERÁCIE	48 609	48 657
Príjmy z transakcií s fin. aktívami a pasívami	48 609	48 657
Prijaté úvery, pôžičky a návratné fin. výpomoci	0	0
SÚČET	360 706	380 413

Štruktúru rozpočtových príjmov obce Žakarovce tvoria najmä príjmy z podielových daní zo štátneho rozpočtu, vlastné daňové príjmy - miestne dane, výnosy z majetku obce, granty a transfery na prenesené kompetencie v oblasti školstva, stavebného konania a iné.

Ukazovateľ	Rok 2022 rozpočet /údaje v EUR/	Rok 2022 skutočnosť /údaje v EUR/
BEŽNÉ VÝDAVKY	337 706	323 648
KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY	23 000	35 536
Výdavky celkom	360 706	359 184
FINANČNÉ OPERÁCIE	0	0
Splátky istiny – úvery	0	0
SÚČET	360 706	359 184

Štruktúra rozpočtových výdavkov súvisí s realizáciou úloh samosprávy, ktoré vyplývajú zo zákona o obecnom zriadení.

VÝKAZ ZISKOV A STRÁT 2022

Údaje z VÝKAZU ZISKOV A STRÁT za obdobie posledných dvoch rokov	v EUR	
Popis/obdobie	2022	2021
Výnosy	353 665,45	344 921,90
Náklady	352 021,42	342 429,29
Hospodársky výsledok	1 644,03	2 492,61

Výsledok hospodárenia na aktuálnom princípe účtovania, t.j. rozdiel výnosov a nákladov je podľa výkazu ziskov a strát v roku 2022 v hlavnej činnosti zisk vo výške 1 644,03 €.

V nákladoch vedľajšej činnosti /stravovanie – 8 823,28 €/ evidujeme spotrebu potravín pri varení v školskej jedálni pri MŠ. V tržbách sú evidované príjmy od rodičov (8 823,28 €) - platby za poskytovanú stravu deťom. V rámci tejto činnosti vykazujeme nulový hospodársky výsledok.

Výsledok hospodárenia - zisk vo výške 1 644,03 € bude usporiadaný s účtom 428 - nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

Výsledok rozpočtového hospodárenia

Výsledok hospodárenia zistený porovnaním príjmov a výdavkov za rok 2022

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2022 v EUR
Bežné príjmy spolu	331 755,26
Bežné výdavky spolu	323 647,45
Bežný rozpočet	+8 107,81
Kapitálové príjmy spolu	0,00
Kapitálové výdavky spolu	35 536,47
Kapitálový rozpočet	-35 536,47
Prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	- 27 428,66
<i>Vylúčenie z prebytku</i>	
Upravený prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	
Príjmové finančné operácie	48 657,50
Výdavkové finančné operácie	0,00
Rozdiel finančných operácií	+48 657,50
PRÍJMY SPOLU	380 412,76
VÝDAVKY SPOLU	359 183,92
Hospodárenie obce	21 228,84
<i>Vylúčenie z prebytku – Potravínový účet</i>	-540,43
<i>Vylúčenie z prebytku – dotácia na voľby-Referendum 2023</i>	-674,57
<i>Vylúčenie z prebytku - dotácia na stravu</i>	-1 129,70
SPOLU účelové prostriedky	2 344,70
Upravené hospodárenie obce	18 884,14

Schodok rozpočtu zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov **sa upravuje - zvyšuje o :**

- nevyčerpané prostriedky **zo ŠR** účelovo určené na **bežné výdavky** poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume 1 804,27 EUR, a to na :
 - dotácia na voľby – Referendum 2023 v sume 674,57 EUR
 - stravné pre deti v hmotnej núdzi v sume 1 129,70 EUR
- nevyčerpané prostriedky **školského stravovania na stravné a réžiu** podľa ustanovenia §140-141 zákona č.245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v sume 540,43 EUR

Schodok rozpočtu v sume 27 428,66 EUR zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, **upravený** o nevyčerpané prostriedky zo ŠR a podľa osobitných predpisov v sume 2 344,70 EUR bol v rozpočtovom roku 2022 vysporiadaný :

- z finančných operácií 29 773,36 EUR

Zostatok finančných operácií v sume 48 657,50 EUR, bol použitý na:

- vysporiadanie schodku bežného a kapitálového rozpočtu v sume 29 773,36 EUR

Zostatok finančných operácií podľa § 15 ods. 1 písm. c) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v sume 18 884,14 EUR, navrhujeme použiť na :

- tvorbu rezervného fondu 18 884,14 EUR

Na základe uvedených skutočností navrhujeme tvorbu rezervného fondu za rok 2022 vo výške 18 884,14 EUR.

Prehľad o stave a vývoji dlhu

V roku 2020 obec prijala návratnú finančnú výpomoc z MF SR zo štátnych finančných aktív na výkon samosprávnych funkcií z dôvodu kompenzácie výpadku dane z príjmov FO v roku 2020 v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 vo výške **12 920,00 EUR**. Návratná finančná výpomoc z MF SR bola poskytnutá bezúročne.

K 01.01.2023 je zadlženosť obce podľa § 17 od. 9 zákona 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. vo výške 3,89%.

Prehľad o poskytnutých zárukách

Obec ku koncu roka 2022 neručí svojím majetkom za záväzky tretích osôb.

PODNIKATEĽSKÁ ČINNOSŤ OBCE

Obec ukončila podnikateľskú činnosť v roku 2013.

Predpokladaný budúci vývoj činnosti účtovnej jednotky

Hospodárenie obce sa riadi schváleným rozpočtom, ktorý smeruje jeho budúci vývoj.

Na rok 2023 bol schválený rozpočet v týchto hodnotách:

BEŽNÝ ROZPOČET	Schválený rozpočet 2022	Schválený rozpočet 2023
Bežné príjmy celkom	312 097	344 105
Bežné výdavky celkom	337 706	365 334
Hospodárenie obce : prebytok +, resp. schodok -	-25 609	-21 229
KAPITÁLOVÝ ROZPOČET	Schválený rozpočet 2022	Schválený rozpočet 2023

Kapitálové príjmy celkom	0	0
Kapitálové výdavky celkom	23 000	0
Hospodárenie obce : prebytok +, resp. schodok -	-23 000	0
FINANČNÉ OPERÁCIE	Schválený rozpočet 2022	Schválený rozpočet 2023
Príjmové finančné operácie	48 609	21 229
Výdavkové finančné operácie	0	0
Hospodárenie obce : prebytok +, resp. schodok -	48 609	21 229
SUMÁR ROZPOČTU	Schválený rozpočet 2022	Schválený rozpočet 2023
Príjmy celkom	360 706	365 334
Výdavky celkom	360 706	365 334
Hospodárenie obce : prebytok +, resp. schodok -	0	0

Rozhodujúci podiel na príjmoch rozpočtu obce budú mať aj v budúcom období najmä daňové príjmy. Z týchto zdrojov musí obec zabezpečiť financovanie svojich originálnych pôsobností. Výdavková časť rozpočtu bude závisieť od naplňovania príjmov rozpočtu.

Základné priority obce v roku 2023:

- Dokončenie verejného priestranstva pri Kultúrnom dome
- Príprava rôznych kultúrnych a športových podujatí /folklórny festival Janky Guzovej, Žakarovská haluška, Turnaj v mini futbale, MDD, Úcta k starším, vatra pri príležitosti SNP/

Náklady na činnosť v oblasti výskumu a vývoja.

Oblasti výskumu a vývoja sa naša obec nevenuje.

Udalosti osobitného významu sa po skončení účtovného obdobia nevyskytli.

Údaje požadované podľa osobitných predpisov.

Pre účtovnú jednotku ako je obec nie sú určené.

V Žakarovciach, dňa 10.05.2023



Ing. Štefan Tulipán
starosta obce